

การพัฒนาแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับลักษณะ
การเรียนรู้ของผู้เรียนสังกัดโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดบึงกาฬ*
DEVELOPING AN ENGLISH LEARNING MANAGEMENT MODEL ALIGNED WITH
LEARNERS' CHARACTERISTICS IN BUENG KAN BORDER PATROL POLICE SCHOOL

ฉัตรชนก เฮงสุโข*, กรรณิการ์ บุญชาว

Chatchanok Hengsuko*, Kannikar Boonkhaos

วิทยาลัยนวัตกรรมแห่งบึงกาฬ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี บึงกาฬ ประเทศไทย

Bueng Kan College of Innovation, Udon Thani Rajabhat University, Bueng Kan, Thailand

*Corresponding author E-mail: Chatchanok.he@udru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดบึงกาฬ และ 2) ตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบดังกล่าว โดยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย สามระยะ ได้แก่ การศึกษาสภาพและความต้องการของผู้เรียนและครูผู้สอน การออกแบบและพัฒนารูปแบบ และการทดลองใช้เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบเครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินคุณภาพรูปแบบ และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบคะแนนก่อน - หลังเรียน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีพื้นฐานภาษาอังกฤษจำกัดและต้องการกิจกรรมที่ช่วยเสริมความเข้าใจผ่านการปฏิบัติจริงและสถานการณ์ใกล้ตัว รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบสี่ด้าน ได้แก่ การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ การวางแผนและควบคุมการเรียนรู้ การสะท้อนคิดและการประเมินตนเอง และการสนับสนุนจากครูและสื่อการเรียนรู้ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ผลการทดลองใช้ พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผู้เรียนมีพฤติกรรมตอบสนองต่อกิจกรรม เช่น การทำตามคำสั่ง การออกเสียงคำศัพท์ และการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มได้ดีขึ้น นอกจากนี้ ผลเชิงคุณภาพยังสะท้อนว่าผู้เรียนค่อย ๆ ค้นเคยกับขั้นตอนกิจกรรม การสื่อสารในชั้นเรียน และสามารถมีส่วนร่วมได้ในระดับที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง โดยภาพรวม แสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้อย่างเหมาะสม และสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีความหมายมากขึ้นสำหรับผู้เรียนในพื้นที่ดังกล่าว

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ, โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน, การกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง, การพัฒนารูปแบบ

Abstract

The objectives of this research were 1) To develop an English learning management model that aligns with the learning characteristics of students in Border Patrol Police School in Bueng Kan

Province and 2) To examine the effectiveness of the developed model. This study employed a Research and Development (R&D) approach consisting of three phases: assessing current conditions and learner needs, designing and developing the model, and implementing the model to evaluate its effectiveness in an authentic school context. Research instruments included questionnaires, interviews, an expert evaluation form, and an English achievement test. Quantitative data were analyzed using percentages, means, standard deviations, and comparisons of pre- and post-test scores, while qualitative data were analyzed through content analysis. The findings indicated that students had limited English proficiency and required learning activities that enhanced understanding through hands-on practice and familiar real-life situations. The developed learning management model comprised four components: goal setting, planning and regulation, reflection and self-evaluation, and teacher and media support. Expert evaluation showed that the model was highly appropriate. After implementation, students' post-test scores were significantly higher than their pre-test scores, and improvements were observed in behaviors such as following instructions, pronouncing vocabulary, and participating in group activities. Additionally, qualitative results revealed that students gradually became more familiar with learning routines, classroom communication, and activity procedures, enabling them to participate at levels appropriate to their abilities. Overall, the results demonstrate that the developed model is effective and can be suitably applied in Border Patrol Police Schools, supporting more meaningful and contextually relevant English learning for students.

Keywords: English Learning Management, Border Patrol Police School, Self-Regulated Learning, Model Development

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การทำงาน และการใช้ชีวิตในสังคมโลกยุคศตวรรษที่ 21 ความสามารถด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียนจึงเป็นตัวชี้วัดศักยภาพในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาและอาชีพ อย่างไรก็ตาม รายงานระดับประเทศและนานาชาติสะท้อนว่าผู้เรียนไทยยังมีผลสัมฤทธิ์ด้านภาษาต่ำกว่ามาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง โดยรายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2564 ระบุว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษยังเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2564) ขณะเดียวกัน ผลประเมิน EF English Proficiency Index ปี 2024 จัดให้ประเทศไทยอยู่ในระดับ “ต่ำมาก” และอยู่อันดับที่ 106 จาก 116 ประเทศ (EF Education First, 2024) สอดคล้องกับผลการประเมิน PISA ปี 2022 ด้านการอ่าน ซึ่งเป็นฐานทักษะต่อการเรียนภาษาอังกฤษ พบว่า ผู้เรียนไทยทำคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD อย่างมีนัยสำคัญ (OECD, 2023)

งานวิจัยและรายงานนโยบายด้านการศึกษาชี้ว่า สาเหตุของปัญหาภาษาอังกฤษในประเทศไทยเกิดจากปัจจัยหลายประการร่วมกัน ทั้งคุณภาพทักษะภาษาอังกฤษของครูผู้สอนที่ยังอยู่ในระดับพื้นฐาน รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการท่องจำมากกว่าการพัฒนาทักษะการสื่อสาร และความเหลื่อมล้ำด้านทรัพยากรการเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนเมืองและชนบท รายงานของธนาคารโลกและกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (WORLD BANK GROUP, 2021) รวมทั้งรายงานของ OECD ต่างสะท้อนประเด็นเดียวกันว่าโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลมักประสบข้อจำกัดด้านครู สื่อการสอน และโครงสร้างพื้นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาความสามารถภาษาอังกฤษได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) ซึ่งมีความท้าทายด้านภาษาและทรัพยากรอย่างชัดเจน

บริบทจังหวัดบึงกาฬเป็นตัวอย่างที่สะท้อนความท้าทายด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษในพื้นที่ห่างไกลได้อย่างชัดเจน โดยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 พบว่า ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยเพียง 32.46 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศอย่างมีนัยสำคัญ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2566) สำหรับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร ผู้เรียนจำนวนมากมีพื้นฐานภาษาไทยจำกัดและดำรงชีวิตอยู่ในบริบทพหุภาษา ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำอย่างต่อเนื่อง โดยข้อมูลผลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษาเดียวกันระบุว่า คะแนนเฉลี่ยภาษาอังกฤษของโรงเรียนสังกัดตำรวจตระเวนชายแดนอยู่ที่ 30.18 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศที่ 37.32 คะแนนอย่างชัดเจน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2566) สะท้อนให้เห็นความเหลื่อมล้ำด้านทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียนในพื้นที่ห่างไกลอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ รายงานข้อมูลสารสนเทศและดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ของสำนักงานศึกษาธิการภาค 10 ยังระบุว่า โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนในพื้นที่รับผิดชอบมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษต่ำกว่ามาตรฐานของโรงเรียนในระบบทั่วไปอย่างต่อเนื่อง อันเป็นผลมาจากข้อจำกัดด้านพื้นฐานภาษา ทักษะการเรียนรู้ และความพร้อมของครูผู้สอนในพื้นที่ห่างไกล (สำนักงานศึกษาธิการภาค 10, 2567) งานศึกษาที่เกี่ยวข้องยังชี้ให้เห็นว่าผู้เรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีความจำเป็นต้องได้รับการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงพื้นฐานภาษา สภาพแวดล้อมทางสังคม ข้อจำกัดด้านทรัพยากรที่แตกต่างจากโรงเรียนในเขตเมืองอย่างมีนัยสำคัญ (เฉลิมพันธ์ แก้วกันทะ และคณะ, 2562); (ปฐรัตน์ พิพิธกุล, 2565)

ในด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูจำนวนมากยังขาดความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและมักใช้วิธีการสอนแบบท่องจำ ซึ่งไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสามารถใช้ภาษาจริงในบริบทการสื่อสาร (พิมพ์พฐ สุตานันต์, 2566) แนวคิดการกำกับกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Regulated Learning: SRL) เป็นแนวทางการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนมีบทบาทในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ควบคุม และสะท้อนกระบวนการเรียนรู้ของตนเองอย่างเป็นระบบ ซึ่งได้รับการอธิบายและยืนยันในเชิงทฤษฎีว่ามีความเหมาะสมต่อการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Zimmerman, B. J., 2001) อย่างไรก็ตาม งานวิจัยในประเทศไทยที่นำแนวคิด SRL มาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในบริบทโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังมีอยู่อย่างจำกัด ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับลักษณะผู้เรียนในบริบทโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจังหวัดบึงกาฬ โดยบูรณาการแนวคิด SRL เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทักษะการสื่อสาร และความสามารถในการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง อันจะช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดบึงกาฬ
2. เพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและข้อมูลเชิงคุณภาพจากพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (research and development: R&D) ซึ่งอ้างอิงกรอบแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Gall, M. et al., 2007) โดยได้อธิบายขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 3 ระยะ ได้แก่ 1) การศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 2) การพัฒนาและออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 3) การตรวจสอบคุณภาพและประสิทธิผลของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เพื่อให้การวิจัย

สามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมตามแนวทางการวิจัยและพัฒนา (R&D) ผู้วิจัยจึงกำหนดเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ 1) โรงเรียนมีบริบทการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนารูปแบบ 2) มีครูผู้สอนที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมวิจัยได้ครบทุกระยะ และมีข้อมูลพื้นฐานที่สะท้อนปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในพื้นที่ชายขอบ และ 3) มีผู้เรียนที่มีพื้นฐานภาษาอังกฤษอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะปัญหาที่ต้องการพัฒนารูปแบบ ตลอดจนมีความร่วมมือและความพร้อมด้านเวลาในการเข้าร่วมการทดลองใช้รูปแบบในระยะที่ 3

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนแห่งหนึ่งในจังหวัดบึงกาฬ ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีบริบทสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในพื้นที่พิเศษของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

กลุ่มตัวอย่างได้มาด้วยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเลือกครูผู้สอน จำนวน 6 คน ซึ่งรวมถึงครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่จบเอกโดยตรง 1 คน และนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 จำนวน 24 คน (ป.1 = 5 คน, ป.2 = 4 คน, ป.3 = 2 คน, ป.4 = 4 คน, ป.5 = 5 คน และป.6 = 4 คน) จากโรงเรียนดังกล่าว ทั้งนี้ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดำเนินการ ก่อนเก็บข้อมูลระยะที่ 1 เพื่อให้สามารถใช้กลุ่มตัวอย่างชุดเดิมในการดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาได้ต่อเนื่องครบทั้งสามระยะ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้พัฒนาขึ้นตามวัตถุประสงค์ทั้งสองข้อ ประกอบด้วยเครื่องมือ 5 ชุด ได้แก่

1. แบบสอบถามสภาพและความต้องการจำเป็น

ใช้เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู และนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดบึงกาฬ ครอบคลุมด้านหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน การวัดและประเมินผล และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ใช้สำหรับครูผู้สอนและนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปัญหาในการสอนภาษาอังกฤษ และข้อเสนอแนะในการพัฒนารูปแบบ

3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ

พัฒนาขึ้นตามเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองรูปแบบ เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบ (Pre-test และ Post-test)

4. แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน

ใช้สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ โดยเน้นพฤติกรรมการมีส่วนร่วม การตั้งเป้าหมาย การวางแผน และการประเมินผลตนเอง ซึ่งเป็นองค์ประกอบของการกำกับกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Regulated Learning: SRL)

5. แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญ

เครื่องมือทุกชุดผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการออกแบบการเรียนรู้ และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของเครื่องมือด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่าตั้งแต่ 0.67 - 1.00 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ยอมรับตามมาตรฐานงานวิจัย สำหรับแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ ผู้วิจัยได้

ตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ซึ่งมีค่าไม่น้อยกว่า .70 ตามเกณฑ์ของ Nunnally สะท้อนว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นเพียงพอสำหรับการนำไปใช้ในการวิจัยเชิงการพัฒนา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนา 3 ระยะ โดยใช้ทั้งวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและสะท้อนบริบทของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดบึงกาฬอย่างแท้จริง

ข้อมูลเชิงปริมาณ

ประกอบด้วยแบบสอบถามและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Pre-test และ Post-test) ซึ่งใช้เพื่อเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้รูปแบบ การเปรียบเทียบคะแนนก่อน - หลังการใช้รูปแบบใช้สถิติ Dependent Samples t-test (หรือ Paired t-test) เพื่อประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้

เพื่อให้การเลือกใช้สถิติ Dependent Samples t-test มีความถูกต้องตามหลักการทางสถิติ ผู้วิจัยได้พิจารณาสมมติฐานเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น ความต่อเนื่องของตัวแปร การวัดคะแนนด้วยมาตราเดียวกัน และความเหมาะสมของการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน ทั้งนี้ เพื่อให้การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์สะท้อนประสิทธิผลของรูปแบบได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ซึ่งใช้เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการมีส่วนร่วม และความคิดเห็นของผู้เรียนและครูผู้สอนต่อจากนั้นจึงใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ขั้นตอนการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพและความต้องการจำเป็น

ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดบึงกาฬ โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือดังกล่าวมีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นด้านหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการสอน การวัดและประเมินผล และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) เพื่อสรุปประเด็นสำคัญที่สะท้อนปัญหาและความต้องการจำเป็นของผู้เรียนในบริบทจริง

ระยะที่ 2 การพัฒนาและออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้

เมื่อได้ข้อมูลความต้องการจำเป็นแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ผลและสังเคราะห์ข้อมูลร่วมกับกรอบแนวคิดการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Regulated Learning: SRL) และแนวคิดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Constructivism) เพื่อออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่สอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน โดยรูปแบบที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่ 1) การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ (goal setting) 2) การวางแผนและการควบคุมการเรียนรู้ (planning and regulation) 3) การสะท้อนคิดและการประเมินผลการเรียนรู้ (Reflection and Self-Evaluation) และ 4) การสนับสนุนจากครูและสื่อการเรียนรู้ (teacher and media support)

รูปแบบและแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นได้รับการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) เพื่อพิจารณาความถูกต้องของเนื้อหา ความเหมาะสมของกิจกรรม และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ

เมื่อพัฒนารูปแบบเสร็จสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบ (implementation phase) กับกลุ่มนักเรียนโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดบึงกาฬ เพื่อประเมินคุณภาพและประสิทธิผลของรูปแบบ ก่อนนำไปใช้จริงในวงกว้าง การทดลองใช้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมกำกับการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในบริบทจริง

การทดลองใช้ดำเนินการตลอดระยะเวลา 3 สัปดาห์ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่พัฒนาขึ้นตามแนวคิด SRL และ Constructivism ซึ่งประกอบด้วย การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ การวางแผนและควบคุมการเรียนรู้ การสะท้อนผลการเรียนรู้ การประเมินตนเอง และการใช้สื่อและแบบฝึกหัดประกอบที่สอดคล้องกับลักษณะผู้เรียน ข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้ประกอบด้วยผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (Pre-test และ Post-test) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนและนักเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อรูปแบบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบสอบถามและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการใช้รูปแบบ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์และการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) เพื่อสรุปประเด็นสำคัญที่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมและความพึงพอใจของผู้เรียนต่อรูปแบบที่พัฒนา ใช้สถิติ Dependent Samples t-test (Paired t-test) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น โดยก่อนการเลือกใช้สถิติดังกล่าว ผู้วิจัยได้พิจารณาความเหมาะสมของข้อมูลและสมมติฐานเบื้องต้นที่จำเป็นสำหรับการทดสอบ t-test เพื่อให้การวิเคราะห์ผลเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักสถิติ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้นำเสนอเป็น 3 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาศาภาพและความต้องการจำเป็นในการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดบึงกาฬ

จากข้อมูลที่ได้จาก แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ครูผู้สอนและนักเรียน พบว่า โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนยังประสบปัญหาในหลายด้าน ทั้งด้านบุคลากร สื่อ และลักษณะผู้เรียน โดยสรุปดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 สรุปสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดบึงกาฬ

ประเด็น	รายละเอียด
สภาพการจัดการเรียนรู้	ขาดครูเอกภาษาอังกฤษโดยตรง/ขาดสื่อที่เหมาะสมกับระดับประถม/ผู้เรียนมีพื้นฐานคำศัพท์น้อย
ปัญหาที่พบ	ผู้เรียนไม่มั่นใจสื่อสาร/ครูขาดแนวทางที่เป็นระบบ/ขาดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
ความต้องการของครู	ต้องการสื่อ เกม เพลง แบบฝึกปฏิบัติ และกิจกรรมที่กระตุ้นการมีส่วนร่วม
ความต้องการของนักเรียน	ต้องการกิจกรรมที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เช่น ฟังคำสั่ง ออกเสียงคำศัพท์ บทบาทสมมติ

จากตารางที่ 1 สามารถสรุปได้ว่า โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีความต้องการจำเป็นในหลายด้าน ทั้งด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อการสอน และการประเมินผล โดยพบปัญหาหลัก ได้แก่ ขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ขาดสื่อและแบบฝึกเสริมทักษะภาษาอังกฤษที่เหมาะสม และผู้เรียนมีพื้นฐานภาษาอังกฤษในระดับต่ำ ทำให้เกิดข้อจำกัดในการสื่อสารและการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งนี้ ความต้องการสำคัญที่สะท้อนจากข้อมูล คือ ความจำเป็นในการจัดกิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติจริง การสนับสนุนจาก

ครูอย่างเป็นขั้นตอน และการจัดสื่อที่เข้าใจง่ายและเชื่อมโยงกับบริบทใกล้ตัวของผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนส่วนใหญ่ยังคงประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรผู้สอนที่มีความรู้ทางภาษาอังกฤษโดยตรง และขาดสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน นักเรียนส่วนใหญ่มีพื้นฐานคำศัพท์และโครงสร้างประโยคน้อย ทำให้ไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้อย่างมั่นใจ

ครูผู้สอนมีความพยายามในการปรับกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียน แต่ยังคงขาดแนวทางที่เป็นระบบและขาดสื่อที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผลจากการสำรวจความต้องการจำเป็นพบว่า ครูและนักเรียนต้องการสื่อการเรียนรู้ที่กระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เช่น เกม เพลง และกิจกรรมเชิงปฏิบัติ รวมถึงแนวทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถควบคุมและประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ผลจากการสัมภาษณ์ยังสะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเมื่อได้รับการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมที่หลากหลายและสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน เช่น การฟังคำสั่ง การออกเสียงคำศัพท์จากสถานการณ์จริง และการเล่นเกมบทบาทสมมติ ครูผู้สอนเห็นว่ากระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและสะท้อนผลด้วยตนเอง ช่วยเพิ่มความเข้าใจและความมั่นใจของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน

2. ผลการพัฒนาและออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน

ผลจากการสังเคราะห์ข้อมูลและการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ 1) การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ (goal setting) 2) การวางแผนและการควบคุมการเรียนรู้ (Planning and Regulation) 3) การสะท้อนคิดและการประเมินผลการเรียนรู้ (reflection and self-evaluation) และ 4) การสนับสนุนจากครูและสื่อการเรียนรู้ (teacher and media support) ซึ่งได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุดในทุกด้าน

ตารางที่ 2 สรุปองค์ประกอบและกิจกรรมสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนา

องค์ประกอบของรูปแบบ	รายละเอียดกิจกรรมในแผนการจัดการเรียนรู้
การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ (Goal Setting)	ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายรายคาบ ตรวจสอบความเข้าใจก่อนเรียน และเลือกคำศัพท์หรือเนื้อหาที่ต้องการพัฒนา
การวางแผนและควบคุมการเรียนรู้ (Planning and Regulation)	ผู้เรียนร่วมกับครูวางแผนลำดับกิจกรรม ฝึกออกเสียงคำศัพท์ ทำแบบฝึกหัดตามขั้นตอน และควบคุมความก้าวหน้าของตนเอง
การสะท้อนคิดและประเมินผลการเรียนรู้ (Reflection and Self-Evaluation)	ผู้เรียนประเมินตนเองหลังจบกิจกรรม ทำใบงานสะท้อนคิด ตรวจสอบความสำเร็จของตนเอง
การสนับสนุนจากครูและสื่อการเรียนรู้ (Teacher and Media Support)	ใช้เกม เพลง บัตรคำ บทบาทสมมติ และสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม

จากตารางที่ 2 สามารถสรุปได้ว่า แบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ การตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ การวางแผนและควบคุมการเรียนรู้ การสะท้อนคิดและประเมินตนเอง และการสนับสนุนจากครูและสื่อการเรียนรู้ แต่ละองค์ประกอบถูกถ่ายทอดไปสู่กิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบที่สอดคล้องกับลักษณะผู้เรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เช่น การกำหนดเป้าหมายร่วมกัน การใช้คำสั่งง่ายและชัดเจน การฝึกปฏิบัติตามลำดับขั้น การทบทวนผลงานตนเอง และการใช้สื่อที่เข้าใจง่ายใกล้เคียงบริบทจริงของผู้เรียน ทั้งนี้ รายละเอียดกิจกรรมในแต่ละองค์ประกอบสะท้อนการออกแบบที่มุ่งพัฒนาทักษะการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเองให้เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยผู้เชี่ยวชาญ

ด้านการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับคุณภาพ
ความถูกต้องของเนื้อหา	4.60	0.55	มากที่สุด
ความเหมาะสมตามวัย	4.80	0.45	มากที่สุด
ความน่าสนใจ	4.75	0.50	มากที่สุด
ความสอดคล้องกับบริบทผู้เรียน	4.70	0.48	มากที่สุด
ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง	4.65	0.52	มากที่สุด
รวม	4.70	0.50	มากที่สุด

ผู้เชี่ยวชาญประเมินรวมอยู่ในระดับ “มากที่สุด”

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นในทุกด้านอยู่ในระดับ “มากที่สุด” โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50 สะท้อนให้เห็นว่า รูปแบบดังกล่าวมีความถูกต้องของเนื้อหา เหมาะสมตามพัฒนาการของผู้เรียน มีความน่าสนใจ สอดคล้องกับบริบทโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริงในชั้นเรียน ภาษาอังกฤษของนักเรียนในบริบทพื้นที่ห่างไกล ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญว่ารูปแบบนี้สามารถนำไปใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรเชื่อมโยงกับสถานการณ์จริงของผู้เรียน เช่น การใช้ภาษาในชีวิตประจำวันของชุมชน และควรใช้กิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เช่น เกม เพลง บทสนทนา และการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างเป็นธรรมชาติ

เมื่อพิจารณารวมกันแล้ว รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นจึงมีความสอดคล้องทั้งในด้านทฤษฎีและการนำไปใช้จริง เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และสามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในพื้นที่อื่น ๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้

3. ประสิทธิภาพของรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

ผลการทดลองใช้รูปแบบกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดบึงกาฬ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษหลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนระหว่างการทดลองใช้ พบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้น และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้น โดยเฉพาะในกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ฝึกออกเสียงและสื่อสารในสถานการณ์จริง นักเรียนส่วนใหญ่สามารถตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ด้วยตนเอง วางแผนการเรียนรู้ และประเมินผลตนเองได้ดีกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบ

ในส่วนของการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ครูผู้สอนและนักเรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นในระดับสูง โดยเห็นว่ารูปแบบดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น กล้าแสดงออกมากขึ้น และมีแรงจูงใจในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมากขึ้น ครูผู้สอนยังเห็นว่ากิจกรรมที่เน้นการปฏิบัติจริงและการสะท้อนผลการเรียนรู้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง และนำไปสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ผลคะแนนก่อน - หลังเรียน

ในการเปรียบเทียบคะแนนก่อน - หลังเรียน ผู้วิจัยใช้สถิติ Dependent Samples t-test เนื่องจากเป็นการวัดผลจากกลุ่มตัวอย่างเดียวกัน ก่อนและหลังทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนน Pre-test และ Post-test

การทดสอบ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	p
Pre-test	6.25	1.48		
Post-test	13.42	2.11	9.85	.000***

ผลแสดงว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนทดสอบหลังเรียน (Post-test) มีค่าเฉลี่ย 13.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.11 ซึ่งสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน (Pre-test) ที่มีค่าเฉลี่ย 6.25 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.48 อย่างชัดเจน โดยผลการทดสอบ t-test ให้ค่า t เท่ากับ 9.85 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นมีผลต่อการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ผู้เรียนสามารถทำคะแนนได้ดีขึ้นหลังการเรียนรู้ร่วมกับกิจกรรมตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น สะท้อนให้เห็นว่ารูปแบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของนักเรียนในบริบทโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้จริง

จากการสังเกตการจัดกิจกรรมในช่วงทดลองใช้รูปแบบ พบว่า ผู้เรียนมีพฤติกรรมการตอบสนองต่อครูและกิจกรรมได้ในระดับที่สม่ำเสมอมากกว่าช่วงก่อนทดลองใช้ ผู้เรียนหลายคนปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมได้ เช่น การลุก นั่ง เปิดหนังสือ หรือชี้ภาพตามที่ครูใช้คำสั่งภาษาอังกฤษพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมในลักษณะ Total Physical Response (TPR) แม้จะยังพบผู้เรียนบางส่วนที่ต้องการการชี้แนะหรือทำตามเพื่อน แต่โดยรวมสามารถเข้าร่วมกิจกรรมในระดับที่เหมาะสมกับบริบทชั้นเรียน

ในด้านการใช้ภาษาอังกฤษ ผู้เรียนบางส่วนเริ่มใช้คำทักทายและคำตอบสั้น ๆ ที่คุ้นเคย เช่น “Hello.” หรือ “OK.” ระหว่างกิจกรรม โดยส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในสถานการณ์ที่ครูเป็นผู้เริ่มต้นก่อน ผู้เรียนยังไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่องหรือด้วยความมั่นใจเต็มที่ แต่มีการใช้เป็นครั้งคราวในช่วงกิจกรรมที่เป็นกลุ่มย่อย ซึ่งเป็นสภาพที่พบได้ทั่วไปในชั้นเรียนระดับประถมในบริบทโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

จากการสัมภาษณ์สั้น ๆ หลังจบกิจกรรม ผู้เรียนบางคนกล่าวว่าชอบกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวหรือมีเกมประกอบ ขณะที่บางคนกล่าวว่าสามารถจำคำศัพท์บางคำหรือคำสั่งบางคำได้ในช่วงคาบเรียน ครูผู้สอนระบุว่าผู้เรียนดู “คุ้นเคย” กับขั้นตอนของกิจกรรมมากขึ้นเมื่อทำซ้ำในแต่ละคาบ แต่ยังไม่สามารถประเมินการเปลี่ยนแปลงเชิงลึกด้านทักษะภาษาได้ เนื่องจากระยะเวลาในการทดลองใช้ค่อนข้างจำกัด และพฤติกรรมบางอย่างอาจเป็นผลจากความใหม่ของกิจกรรมมากกว่าการเปลี่ยนแปลงด้านทักษะ

โดยสรุป ข้อมูลจากการสังเกตและสัมภาษณ์สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะของกิจกรรมในแต่ละช่วงเวลา และสามารถปฏิบัติตามคำสั่งภาษาอังกฤษพื้นฐานในระดับหนึ่ง

อภิปรายผล

ผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดบึงกาฬ สะท้อนให้เห็นปัจจัยเชิงบริบทที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างชัดเจน ทั้งด้านพื้นฐานภาษาไทยของผู้เรียนที่ยังไม่มั่นคง การเป็นผู้เรียนพหุภาษา การขาดสื่อการเรียนรู้ และข้อจำกัดด้านความเชี่ยวชาญของครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบข้อจำกัดด้านการอ่านออกเสียงคำศัพท์และความจำเป็นของกิจกรรมที่เป็นขั้นตอนเพื่อเสริมทักษะพื้นฐานของผู้เรียนตชด. (เฉลิมพันธ์ แก้วกันทะ และคณะ, 2562) ตลอดจนข้อค้นพบที่ชี้ว่า ผู้เรียนตชด. ต้องการรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับข้อจำกัดด้านภาษาและบริบทเฉพาะพื้นที่ (ปุนรัตน์ พิพิธกุล, 2565) นอกจากนี้ ข้อมูลระดับประเทศยังสะท้อนปัญหาในทิศทางเดียวกัน ได้แก่ คะแนน O-NET ที่ต่ำ ความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพครู และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ยังเน้นการท่องจำ (WORLD BANK GROUP, 2021)

รวมถึงผลการประเมิน PISA ปี 2022 ที่พบว่า ทักษะการอ่านของผู้เรียนไทยต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (OECD, 2023) ข้อมูลเหล่านี้สอดคล้องกับบริบทที่พบในการศึกษาและช่วยยืนยันโครงสร้างปัญหาในสถานศึกษาตด. อย่างมีนัยสำคัญ

ข้อมูลเชิงประจักษ์จากผลสอบ O-NET ปีการศึกษา 2566 ยังช่วยยืนยันภาพรวมปัญหาได้อย่างชัดเจน โดยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ภาษาอังกฤษของผู้เรียนในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีคะแนนเฉลี่ยเพียง 30.18 คะแนน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศที่ 37.32 คะแนน ซึ่งสะท้อนผลกระทบของข้อจำกัดด้านภาษา ทรัพยากร และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในพื้นที่ห่างไกลอย่างเป็นรูปธรรม (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2566)

ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญชี้ให้เห็นว่า รูปแบบมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนตด. โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบูรณาการกรอบแนวคิด Self-Regulated Learning (SRL) ในการออกแบบกิจกรรม ได้แก่ การตั้งเป้าหมาย การวางแผน การลงมือปฏิบัติ และการสะท้อนคิด ซึ่งงานวิจัยยืนยันว่าเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีพื้นฐานภาษาอ่อนและต้องการการสนับสนุนจากครูเป็นลำดับขั้น (Zimmerman, B. J., 2001); (Apridayani, A. & Teo, A., 2021) ผลการประเมินดังกล่าวจึงตอกย้ำศักยภาพของรูปแบบในการนำไปใช้จริงในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งเป็นบริบทที่มีข้อจำกัดสูง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสังเกตและสัมภาษณ์ ที่พบว่า ผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับขั้นตอนกิจกรรมมากขึ้น มีส่วนร่วมสูงขึ้น และสามารถประเมินผลงานของตนเองได้ในระดับที่เหมาะสมกับช่วงวัย พฤติกรรมเหล่านี้สะท้อนองค์ประกอบของ SRL ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง เช่น การตั้งเป้าหมาย การวางแผน และการสะท้อนผลการเรียนรู้ (Chansri, C. et al., 2024) แม้ว่าผู้เรียนยังคงต้องการการชี้นำด้านภาษาอย่างต่อเนื่อง แต่พัฒนาการเชิงบวกที่เกิดขึ้นชี้ให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีศักยภาพในการสนับสนุนผู้เรียนที่มีพื้นฐานอ่อนให้ก้าวหน้าได้ตามศักยภาพ

โดยสรุป รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่บูรณาการกรอบแนวคิด Self-Regulated Learning (SRL) สามารถตอบโจทย์ปัญหาที่ระบุในบทนำได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ความจำเป็นของผู้เรียนพหุภาษา และข้อจำกัดด้านสื่อและความเชี่ยวชาญของครูในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน จังหวัดบึงกาฬ ผลการทดลองใช้ยืนยันถึงความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบในบริบทจริง โดยผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะภาษา การมีส่วนร่วมในกิจกรรม และความสามารถในการกำกับกำกับการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาการทดลองใช้ที่ค่อนข้างสั้นยังไม่เอื้อต่อการประเมินพัฒนาการด้านภาษาในระยะยาว จึงควรมีการศึกษาติดตามผลในช่วงเวลาที่ต่อเนื่องมากขึ้น เพื่อยืนยันผลลัพธ์และสนับสนุนการขยายผลรูปแบบไปสู่โรงเรียนตด. ในพื้นที่อื่นต่อไป

องค์ความรู้ใหม่

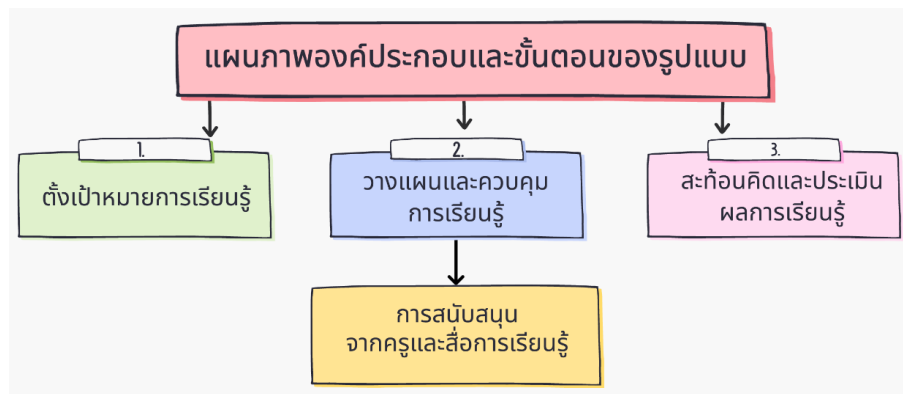
ผลการวิจัยครั้งนี้นำไปสู่องค์ความรู้ใหม่สำคัญ คือ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่อิงแนวคิดการกำกับการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Regulated Learning: SRL) สำหรับบริบทโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ซึ่งเป็นบริบทที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร สื่อการเรียนรู้ และความพร้อมของผู้เรียนมากกว่าสภาพโรงเรียนทั่วไป งานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับ SRL ส่วนใหญ่ดำเนินในโรงเรียนเมืองหรือระดับมัธยมศึกษา จึงยังไม่มีแนวทางที่ออกแบบเฉพาะเพื่อผู้เรียนระดับประถมในพื้นที่ห่างไกลอย่างเป็นระบบองค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบ ประกอบด้วย 3 ประเด็นสำคัญ ได้แก่

1. **ชุดองค์ประกอบรูปแบบ (Model Components)** ที่เชื่อม SRL เข้ากับลักษณะผู้เรียนโรงเรียน ตชด. อย่างเหมาะสม ได้แก่ การตั้งเป้าหมาย การวางแผนและควบคุมการเรียนรู้ การสะท้อนคิด และการสนับสนุนจากครู/สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ทรัพยากรต่ำ (low-resource SRL model)

2. **ลักษณะกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้เรียนจริง** เช่น การใช้เกม เพลง คำสั่งง่าย ๆ (TPR) และกิจกรรมปฏิบัติที่กระตุ้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ปรับตามข้อจำกัดด้านภาษาและสภาพแวดล้อมของผู้เรียนในโรงเรียน ตชด.

3. **ขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้ (Implementation Flow)** ที่ช่วยให้ครูนั้นสามารถนำกิจกรรม SRL ไปประยุกต์ใช้ในชั้นเรียนจริงได้ ทั้งในสภาพที่มีสื่อจำกัดและจำนวนผู้เรียนหลากหลาย

องค์ความรู้ใหม่ดังกล่าวสามารถสรุปเป็น แผนภาพองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบ ดังนี้

ภาพที่ 1 แผนภาพองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบ

ซึ่งแสดงให้เห็นโครงสร้าง ความสัมพันธ์ และลำดับขั้นตอนของการนำรูปแบบไปใช้จริงในบริบทโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

โดยสรุป งานวิจัยนี้นำเสนอ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่มีความใหม่ทั้งเชิงทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ เนื่องจากเป็นรูปแบบ SRL ที่ปรับให้เหมาะกับบริบทโรงเรียนห่างไกล ใช้ทรัพยากรน้อย นำไปใช้ได้จริง และได้รับการทดสอบเชิงประจักษ์ว่าช่วยส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมในการทำกับการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีสภาพการจัดการเรียนรู้ที่ขาดทรัพยากร สื่อ และแนวทางที่เป็นระบบ ส่งผลให้การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย รูปแบบที่พัฒนาขึ้นซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบด้านการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ การวางแผนและควบคุมการเรียนรู้ การสะท้อนคิด และการสนับสนุนจากครูและสื่อ ได้รับการประเมินว่ามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด อีกทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีแนวโน้มสูงขึ้นหลังการทดลองใช้ ข้อมูลเชิงคุณภาพสะท้อนว่าผู้เรียนมีความคุ้นเคยกับกิจกรรมมากขึ้นมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น และสามารถทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดได้อย่างเหมาะสมตามระดับพัฒนาการ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ได้แก่ การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ในบริบทโรงเรียนพื้นที่ห่างไกลอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน พร้อมปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับระดับความสามารถของผู้เรียนและความพร้อมด้านสื่อ ส่วนข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาผลในระยะยาว และวิเคราะห์ผลต่อทักษะภาษาอังกฤษเฉพาะด้าน เช่น การฟัง - พูด หรือการออกเสียง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนพัฒนาการของผู้เรียนอย่างครอบคลุมมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผลงานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมพันธ์ แก้วกันทะ และคณะ. (2562). การพัฒนาการอ่านออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเบ็ดเตล็ดด้วยกระบวนการสอนแบบโฟนิกส์. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 8(1), 67-84.
- บุญรัตน์ พิพิธกุล. (2565). การจัดการความรู้ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่สอดคล้องตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีฉบับที่ 5 พ.ศ. 2560 - 2569 เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะความอยู่ดีมีสุข. วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ, 7(1), 240-256.
- พิมพ์ธู สุตานันต์. (2566). การพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษที่บูรณาการโครงการในพระราชดำริฯ สำหรับโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน. e-Journal of Education Studies, Burapha University, 5(2), 42-61.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2566). สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566. เรียกใช้เมื่อ 9 ธันวาคม 2568 จาก <https://share.google/kqK4SZRqYJeJfPVJJ>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2564. เรียกใช้เมื่อ 9 ธันวาคม 2568 จาก <http://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1922-file.pdf>
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 10. (2567). ข้อมูลสารสนเทศและดัชนีทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567. เรียกใช้เมื่อ 9 ธันวาคม 2568 จาก <https://shorturl.asia/QYJuX>
- Apridayani, A. & Teo, A. (2021). The interplay among SRL strategies, English self-efficacy, and English proficiency of Thai university students. *Studies in English Language and Education*, 8(3), 1123-1143.
- Chansri, C. et al. (2024). The relationship between self-regulated learning strategies and English language abilities and knowledge of undergraduate students. *LEARN Journal: Language Education and Acquisition Research Network*, 17(1), 286-307.
- EF Education First. (2024). EF English Proficiency Index 2024. December 9, 2568, from <https://shorturl.asia/rL6S3>
- Gall, M. et al. (2007). *Educational research: An introduction*. (8th ed.). New York: Pearson Education.
- OECD. (2023). *PISA 2022 Results (Volume I): The State of Learning and Equity in Education*. Paris: OECD Publishing.
- WORLD BANK GROUP. (2021). *Thailand: Advice on Narrowing the Learning Gaps Between Schools*. Retrieved December 9, 2025, from <https://shorturl.asia/z9riO>
- Zimmerman, B. J. (2001). Theories of self-regulated learning and academic achievement: An overview and analysis. *Educational Psychology Review*, 13(2), 139-171.